

TÜRK ÜNİVERSİTELERİ KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Kemal YAMAN*

Öz

Bu çalışmada; Türkiye'deki üniversitelerin Kamu Yönetimi ile Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümlerinde tam zamanlı olarak görev yapan Profesör, Doçent, Doktor Öğretim Üyesi, Öğretim Görevlisi ve Araştırma Görevlisi ünvanlı öğretim elemanlarının sayısı esas alınarak bölümlerin Bölüm Akademik Güç İndeksi hesaplanmıştır. Öğretim elemanı sayılarının hesaplanmasında YÖK (Yüksek Öğretim Kurumu) Akademik veri tabanından ve YÖK lisans atlasından yararlanılmıştır. Sonuçta 10.07.2023 tarihi itibarı ile araştırılan niteliğe uyan 114 devlet ve vakıf üniversitede görev yapan 284 Profesör, 317 Doçent, 444 Doktor Öğretim Üyesi, 467 araştırma görevlisi ve 25 öğretim görevlisi olmak üzere toplamda 1537 öğretim elemanı tam sayım tekniği ile analiz edilmiştir. Öğretim elemanların bu kadrolara atanmış olmaları değil ilgili unvanları kazanmış olmaları göz önüne alınmıştır. Araştırmada, bünyesinde Kamu Yönetimi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü bulunan üniversitelerin Bölüm Akademik Güç İndeksi (BAGİ) hesaplanmış ve sonuçta İstanbul Üniversitesi 64,76 puanla birinci, Ankara Üniversitesi 57,26 puanla ikinci, Marmara Üniversitesi ise 53,59 puanla üçüncü sırada yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: Kamu yönetimi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Bölüm akademik güç indeksi.

A STUDY ON PUBLIC ADMINISTRATION DEPARTMENTS OF TURKISH UNIVERSITIES

Abstract

In this study; The Departmental Academic Strength Index of the departments was calculated based on the number of full-time professors, associate professors, assistant professors, instructors and research assistants in the Public Administration, Political Science and Public Administration departments of universities in Turkey. YÖK Academic database and YÖK license atlas were used to calculate the number of the faculty members. As a result, as of 10.07.2023, a total of 1537 faculty members, including 284 Professors, 317 Associate Professors, 444 assistant professors, 467 research assistants and 25 lecturers, working in 114 state and foundation universities, were analyzed using the full count technique. It has been taken into account that the research assistants have gained the relevant titles, not the fact that they have been appointed to these positions. In the research, the Departmental Academic Power Index of the universities with Public Administration, Political Science and Public Administration departments was calculated and as a result, Istanbul University ranked first with 64.76 points, Ankara University ranked second with 57.26 points, and Marmara University ranked third with 53.59 points.

Key Words: Public administration, Political Science and Public Administration, Department academic strength.

1. Giriş

Kamu Yönetimi (KY), Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (SBKY) bölümleri Türkiye'de Üniversitelerin genellikle İktisadi ve İdari Bilimler ile Siyasal Bilgiler Fakülteleri altında örgütlenen bir disiplindir. Özkaral (2016)'a göre kamu yönetimi disiplini, hukuk ve siyaset gibi disiplinlerden ayrı bir uzmanlık alanı olarak 19. yy. sonlarında ve 20. yüzyıl başlarında ABD'de gelişmiştir (Ömürgönülşen, 2004: 8). Genellikle Kabul edilen görüşe göre dünyada Kamu Yönetimi eğitiminin temelleri Woodrow Wilson tarafından 1887 yılında yayımlanan "The Study of Public Administration" adlı makale ile atıldığı kabul edilmektedir (Aykaç, 2021: 59). Raffel (2007)'in bildirdiğine göre kamu yönetiminin kökleri siyaset bilimine dayanmaktadır. Ancak 1980'lerde kamu yönetimi siyaset biliminin gölgesinden çıkmıştır (Yıldırım, 2023: 2). Ancak Türkiye'deki uygulamada halen kamu yönetimi bölümü siyaset biliminin etkisi altındadır.

Osmanlı Devleti'nde Enderun Mekteplerinde kamu yönetimi eğitimi verildiği bilinmektedir (Eryılmaz, 2014: 73). Enderun, Batı dünyasında da ilk resmi kamu yönetimi okullarından biri olarak değerlendirilmektedir (Polatoğlu, 2001: 65). Cumhuriyet sonrası dönemde ise kamu yönetimi öğretiminin kuruluş sürecinin ana aktörü Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'dir (Mıhçıoğlu, 1988: 85). 1957 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi bünyesinde Amme İdaresi Kürsüsünün kurulması, 1967 yılında bu kürsünün adının Kamu Yönetimi Kürsüsü olarak değiştirilmesi bu konudaki en önemli gelişmeler arasındadır. 1981 yılında yürürlüğe giren YÖK kanunu ile birlikte Kamu Yönetimi

*Doç. Dr., Karabük Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, kyaman@karabuk.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9844-4264

Bu Yavına Atıfta Bulunmak İçin: Yaman, K. (2023). Türk Üniversiteleri Kamu Yönetimi Bölümleri Üzerine Bir Araştırma. *UNIKA Toplum ve Bilim Dergisi*, 3(2), 89-98.

bölümü bütün İktisadi ve İdari Bilimler ile Siyasal Bilgiler Fakültelerinde bağımsız bir bölüm olarak kurulmaya başlanmıştır (Eryılmaz, 2014: 76).

Bu arada 1953 yılında kamu yönetiminin çağdaş düşüncelere göre gelişmesine yararlı surette çalışmalar yapmak, yöneticileri yetiştirmek, kamu yönetimi konusunda derleme ve yayın çalışmalarında bulunmak amacıyla kurulan (Eryılmaz, 2014: 76; Kurban, 2016: 76) Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE) Türkiye’de kamu yönetimi eğitiminin önemli gelişmeleri arasında yer almaktadır. 2018 yılında ise bu kuruluş işlevini büyük ölçüde yitirmiş ve Hacı Bayram Veli Üniversitesine devredilmiştir.

2. Literatür

Türkiye’de bu araştırma sorusuna cevap arayan ve bu araştırmanın amacına tam olarak uyan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Benzeri bir çalışma olarak Yaman (2021: 678) tarafından yapılan araştırmada Türkiye’deki üniversitelerde “Kentleşme ve Çevre Sorunları” alanında çalışan öğretim üyelerinin bibliyometrik analizi yapılmıştır. Sonuçta Marmara Üniversitesi araştırmanın yapıldığı yıl itibarıyla devlet ve vakıf üniversiteleri içinde 12,25 puanla en güçlü üniversitesi olduğu bulunmuştur (Yaman, 2021: 678). Ayrıca Cömertler (2018)’in Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinin öğretim elemanları için yaptığı çalışma benzeri bir araştırma olarak kabul edilebilir. Bu çalışmada 21 şehir ve bölge planlama bölümünde görevli öğretim elemanlarının yeterliliği, öğretim üyesi sayısı, öğretim kadrosu çeşitliliği vb. özellikleri araştırılmıştır. Yıldırım (2023: 5) Türkiye’de lisans düzeyinde kamu yönetimi eğitimi ve öğretimi veren kurumların mevcut durumunu özetlemiş ve 2021 yılı itibarıyla 136 devlet ve 52 vakıf üniversitesinde KY/SBKY bölümlerinde kamu yönetimi öğretimi verildiğini hesaplamıştır. Özkaral (2018) ise Türkiye’de kamu yönetimi bölümleri üzerine hazırladığı doktora tezinde öğretim müfredatlarının içeriği bakımından, batılı öğretim modellerinden etkilenerek melez ve çoğulcu bir görüntü sergilediğini belirtmiştir. Ayrıca bu araştırmada geliştirilen BAGİ indeksi kurgulanırken küresel çapta araştırmalar yapan Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından geliştirilen İnsani Gelişme İndeksi (UNDP, 2023a), Küresel Çok Boyutlu Yoksulluk İndeksi (UNDP, 2023b) ve Cinsiyet Sosyal Normları İndeksi (UNDP, 2023c)’ndeki temel mantıktan yararlanılmıştır.

3. Yöntem

Araştırma kapsamına alınacak öğretim elemanlarını belirlemek için Yüksek Öğretim Kurulunun (YÖK) web sitesi 26.06.2023- 10.07.2023 tarihleri arasında taranmıştır. Tarama işlemi ana sayfadaki “Tüm Üniversiteler” linkinde yer alan Türkiye’deki tüm üniversiteler sekmesi manuel olarak kontrol edilerek yapılmıştır. Ayrıca YÖK Lisans atlasından lisans programı olarak “Kamu Yönetimi” ve “Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi” (KY/SBKY) anahtar kelimeleri kullanılarak araştırma konusuna giren öğretim elemanlarına ulaşılmaya çalışılmıştır. Böylece aynı üniversitenin birden fazla fakültesi altında aranan kritere uygun bölümlerin olup olmadığı kontrol edilmiştir. Nitekim Aydın Adnan Menderes, Çanakkale Onsekiz Mart ve Gaziantep Üniversitelerinde böyle bir durumla karşılaşmıştır. Böylece araştırmaya dâhil edilmeyen araştırma kapsamına giren bir bölüm/program kalmamıştır. İncelenen üniversitelerin sadece birinde (İstanbul Bilgi Üniversitesi) KY/SBKY bölümü Uluslararası İlişkiler Bölümünün altında bir program olarak yer almaktadır. Araştırma konusu kapsamına girdiği için bu bölüm de değerlendirmeye alınmıştır. Vakıf üniversitelerinde ise devlet üniversitelerinden farklı olarak farklı fakülteler ya da bölümler altında KY/SBKY program ya da anabilim dallarına rastlanmıştır. Kadrosu araştırma görevlisi ya da doktor öğretim üyesi olup da Doçent unvanını alanlar Doçent statüsünde araştırmaya dâhil edilmiştir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki üniversiteler kapsam dışı bırakılmıştır.

KY/SBKY bölümlerine bağlı olarak faaliyette bulunan anabilim dalları bu araştırmaya özgü olarak ayrıca sınıflandırılmıştır. Sınıflandırma anabilim dalları olabildiğince yalın olarak bir araya getirilmeye çalışılmıştır. Örneğin sadece siyaset bilimi, hukuk bilimleri ya da yönetim bilimleri gibi. İki farklı ana bilim dalı konusunu içerenler ise (Yerel Yönetimler ve Siyaset, Siyaset ve Yönetim Bilimleri gibi) “Karma” olarak adlandırılmıştır.

Araştırma kapsamına giren öğretim üyelerinin adı soyadı, kadrosunun bulunduğu üniversite, üniversite tipi (vakıf/devlet), birimi (fakülte), bölümü, anabilim dalı/programı, ünvanlı bilgileri derlenmiştir. Sonuçta üniversitelerin ilgili fakültelerin “KY/SBK Y” bölüm, program ya da anabilim dalında görev yapan öğretim elemanlarının sayıları bulunmuş ve bundan yola çıkılarak üniversitelerin araştırılan bölümleri açısından Bölüm Akademik Güç İndeksi (BAGİ) hesaplanmıştır. BAGİ hesabında öğretim elemanlarının ünvanlarına göre 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununda belirlenen ek ders ücreti gösterge rakamları esas alınarak ve en düşük katsayı olan 160 rakamı 1’e indirgenerek Profesör için 1,88, Doçent için 1,66, Doktor Öğretim Üyesi için=1,25 ve Öğretim Görevlisi/Araştırma Görevlisi için 1 katsayısı kullanılmıştır. Araştırma görevlileri için belirlenen katsayı öğretim görevlileri ile eşit kabul edilmiştir. BAGİ hesabında ek ders ücret katsayısının esas alınmasının nedeni bu ünvanlar arasındaki farklılığı ifade edebilmek için en uygun sayısal parametre oluşudur. Formülün değişkenleri aşağıdaki gibidir.

$$BAGİ = P * K1 + D * K2 + O * K3 + A * K4 + O * K4$$

Bu Formülde;

P=Profesör Sayısı

D=Doçent Sayısı

DO=Doktor Öğretim Üyesi Sayısı

A=Araştırma Görevlisi Sayısı

O=Öğretim Görevlisi Sayısı

K1=300 (Profesör Katsayısı)

K2=250 (Doçent Katsayısı)

K3=200 (Doktor Öğretim Üyesi Katsayısı)

K4=160 (Araştırma Görevlisi ve Öğretim Görevlisi Katsayısı)’nı temsil etmektedir.

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerinin “KY/SBK Y” bölümlerinde görev yapan öğretim elemanları sayısı ve ünvanına göre üniversitelerin ilgili bölümlerinin Bölüm Akademik Güç İndeksini (BAGİ) hesaplayarak bir sıralama oluşturulmaktır. Bu sıralama 10 Temmuz 2023 tarihi itibarı ile geçerli bir durumu göstermektedir.

3.2. Araştırma Sorusu

Bu çalışmada cevap aranan temel soru şu şekildedir:

1-Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerinin KY/SBK Y bölümlerinde akademik ünvanlarına göre kadrolu olarak ne kadar öğretim elemanı görev yapmaktadır?

2- KY/SBK Y bölümleri hangi fakültelele bağlı olarak örgütlenmiştir?

3- KY/SBK Y bölümleri altında hangi anabilim dalları yer almaktadır ve bu anabilim dallarında görev yapan öğretim üyelerin sayıları ne kadardır?

4- Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerinin KY/SBK Y bölümleri Bölüm Akademik Güç İndeksine göre sıralandığında en güçlü ve en zayıf bölümler hangi üniversitelerdedir?

4. Bulgular

Araştırma konusuna giren üniversite sayıları çok fazla olması nedeni ile devlet ve vakıf üniversiteleri ayrı tablolar halinde sunulmuştur. Türkiye'deki devlet üniversitelerinde tam zamanlı olarak çalışan öğretim elemanlarının unvanlara göre dağılımı ve hesaplanan BAGİ puanları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablodaki veriler incelendiğinde devlet üniversiteleri arasında İstanbul Üniversitesi KY/SBKY bölümünün toplam 43 öğretim elemanı ve 64,76 BAGİ puanı ile ilk sırada, Ankara Üniversitesinin 38 öğretim elemanı ve 57,26 BAGİ puanı ile ikinci sırada, Marmara Üniversitesi'nin ise 35 öğretim elemanı ve 53,59 BAGİ puanı ile üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Devlet üniversiteleri arasında ise Yozgat Bozok, Siirt ve Trabzon üniversiteleri en düşük BAGİ puana sahip olup listenin son üç sırasında yer aldıkları görülmektedir. Bu durum Trabzon Üniversitesi için yeni kurulmuş olma (kuruluş 2018), Siirt (kuruluş 2007) ve Yozgat Bozok Üniversiteleri (kuruluş 2006) mahrumiyet bölgelerinde olmaları ile açıklanabilir.

Tablo 1. Devlet üniversitelerin KY/SBKY Bölümü Akademik Kadroları ve BAGİ puanları

S.	Üniversite	P	D	Ü	A	Ö	T	BAGİ	S.	Üniversite	P	D	Ü	A	Ö	T	BAGİ
1	İstanbul	1	1	1	5	0	4	64,76	4	Osmaniye K.A	3	1	3	6	0	1	17,05
2	Ankara	1	5	4	8	4	3	57,26	4	Atatürk	1	4	2	6	0	1	17,02
3	Marmara	1	4	1	5	0	3	53,59	5	N. Erbakan	4	2	2	3	0	1	16,34
4	Ankara HBV	1	6	7	8	1	3	48,39	5	Munzur	1	3	5	3	0	1	16,11
5	ODTÜ	5	1	5	1	1	3	45,91	5	Yalova	2	2	4	4	0	1	16,08
6	Sakarya	1	3	3	7	0	2	34,53	5	Bandırma	2	1	4	5	0	1	15,42
7	Çanakkale	4	5	7	9	0	2	33,57	5	Bartın	1	1	3	7	1	1	15,29
8	Medeniyet	4	5	7	9	0	2	33,57	5	Osmangazi	2	2	4	3	0	1	15,08
9	Aksaray	6	3	5	1	0	2	32,51	5	Bayburt	0	4	1	7	0	1	14,89
1	İnönü	6	7	3	5	0	2	31,65	5	Bilecik	0	5	2	4	0	1	14,8
1	Yıldırım	3	4	9	5	2	2	30,53	5	Sütçü İmam	1	1	5	5	0	1	14,79
1	Dumlupınar	4	3	1	5	0	2	30	5	Afyon	2	2	2	5	0	1	14,58
1	Hacettepe	9	2	2	6	1	2	29,74	6	Harran	2	3	3	2	0	1	14,49
1	Trakya	8	2	5	5	0	2	29,61	6	Celâl Bayar	2	2	1	6	0	1	14,33
1	Alparslan	1	2	5	1	2	2	29,45	6	Burdur	2	3	2	3	0	1	14,24
1	S. Demirel	8	3	4	4	0	1	29,02	6	Fırat	0	3	4	4	0	1	13,98
1	Kocaeli	3	8	2	7	0	2	28,42	6	Dicle	1	2	3	5	0	1	13,95
1	Pamukkale	3	5	6	4	2	2	27,44	6	Ardahan	0	3	3	4	1	1	13,73
1	Hitit	3	5	5	6	1	2	27,19	6	Bülent Ecevit	1	3	2	4	0	1	13,36
2	Adnan	4	2	1	2	1	1	26,34	6	Kastamonu	0	3	5	2	0	1	13,23
2	Sıtkı Koçman	6	3	3	5	1	1	26,01	6	Kırşehir	1	0	5	5	0	1	13,13
2	KTÜ	4	5	4	5	0	1	25,82	6	Artvin Çoruh	0	2	3	6	0	1	13,07
2	Muş Alparslan	2	5	6	6	0	1	25,56	7	Batman	2	5	0	1	0	8	13,06
2	İzzet Baysal	5	5	5	1	0	1	24,95	7	Bingöl	2	0	5	3	0	1	13,01
2	Akdeniz	4	2	8	3	0	1	23,84	7	Kilis 7 Aralık	0	1	5	5	0	1	12,91
2	Kırıkkale	4	3	5	4	1	1	23,75	7	Kafkas	0	2	1	8	0	1	12,57
2	Karabük	3	2	7	6	0	1	23,71	7	Bitlis Eren	0	4	3	2	0	9	12,39
2	Çankırı	2	1	7	8	1	1	23,17	7	Tarsus	0	2	4	4	0	1	12,32
2	Selçuk	6	3	3	2	1	1	23,01	7	Amasya	1	2	4	2	0	9	12,2
3	Karaman	1	6	4	6	0	1	22,84	7	Sinop	1	1	4	3	0	9	11,54
3	Gaziantep	1	5	6	5	0	1	22,68	7	Düzce	0	3	2	4	0	9	11,48
3	19 Mayıs	4	5	2	4	0	1	22,32	7	Samsun	1	1	3	4	0	9	11,29
3	Erzincan	3	2	5	7	0	1	22,21	8	Şirnak	0	0	5	5	0	1	11,25
3	Ankara SB.	3	3	5	5	0	1	21,87	8	Giresun	1	4	2	0	0	7	11,02
3	Anadolu	3	6	3	2	0	1	21,35	8	Tekirdağ	0	3	3	2	0	8	10,73
3	Mersin	4	5	1	4	0	1	21,07	8	Erciyes	3	1	1	2	0	7	10,55
3	Bursa Uludağ	4	3	5	2	0	1	20,75	8	Uşak	0	1	3	5	0	9	10,41
3	Hatay	5	2	3	4	0	1	20,47	8	İzmir	1	3	2	1	0	7	10,36
3	Niğde	2	5	3	4	0	1	19,81	8	Sivas	3	0	2	2	0	7	10,14
4	Tokat	1	5	5	3	0	1	19,43	8	Ordu	0	2	3	3	0	8	10,07
4	Dokuz Eylül	3	1	7	3	0	1	19,05	8	Ağrı	1	2	3	1	0	7	9,95
4	Kırklareli	0	4	5	6	0	1	18,89	8	Adıyaman	1	0	3	4	0	8	9,63

4	Rize	1	3	4	7	0	1	18,86	9	Balıkesir	1	2	2	0	0	5	7,7
4	Gümüşhane	2	3	3	6	0	1	18,49	9	Iğdır	1	1	2	1	0	5	7,04
4	Katip Çelebi	1	6	2	4	0	1	18,34	9	Yozgat Bozok	0	2	1	2	0	5	6,57
4	Van Yüzüncü	2	1	7	3	1	1	18,17	9	Siirt	0	0	3	1	0	4	4,75
4	Kırşehir	1	3	3	7	0	1	17,61	9	Trabzon	0	1	2	0	0	3	4,16
P=Profesör, D=Doçent, Ü=Doktor Öğretim Üyesi, A=Ar. Görevlisi, Ö= Öğretim Görevlisi, T=Topla																	

Tablo 2’de vakıf üniversiteleri KY/SBK Y bölümlerinin unvanlara göre öğretim elemanı sayıları ve BAGİ puanları verilmiştir. Buna göre vakıf üniversiteleri arasında İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi KY/SBK Y bölümü toplam 17 öğretim elemanı ve 25,2 BAGİ puanı ile ilk sırada yer almıştır. İstanbul Medipol Üniversitesi 14 öğretim elemanı ve 18,33 BAGİ puanı ile ikinci sırada, İstanbul Beykent Üniversitesi ise 14 öğretim elemanı ve 17,29 BAGİ puanı ile üçüncü sırada yer almıştır. Vakıf üniversiteleri arasında en düşük puana sahip olan Kapadokya, İstanbul Arel ve Ankara Bilim Üniversitelerinin son üç sırada yer aldığı görülmektedir. Bunun nedeni, Ankara Bilim Üniversitesi açısından 2020 yılında kurulmuş olması ve henüz gelişme aşamasında bulunması ile açıklanabilir. Ancak İstanbul Arel (kuruluş 2007) ve Kapadokya (kuruluş 2005) üniversiteleri için aynı şeyi söylemek mümkün değildir.

Tablo 2. Vakıf üniversitelerin KY/SBK Y Bölümü Akademik Kadroları ve BAGİ puanları

S	ÜNİVERSİTE	Prof	Doç	DÖÜ	Ar.Gör	Öğ. Gör.	TOP	BAGİ
1	İhsan Doğramacı Bilkent	2	9	2	1	3	17	25,2
2	İstanbul Medipol	2	2	5	5	0	14	18,33
3	İstanbul Beykent	1	1	7	5	0	14	17,29
4	Avrasya	1	1	5	2	0	9	11,79
5	Kadir Has	3	0	4	1	0	8	11,64
6	İstanbul Kent	1	1	4	3	0	9	11,54
7	İstanbul Aydın	3	0	2	3	0	8	11,14
8	İstanbul Bilgi	2	2	1	2	0	7	10,33
9	İstanbul Gelişim	1	0	5	2	0	8	10,13
10	Atılım	1	2	3	1	0	7	9,95
11	İstinye	2	0	3	2	0	7	9,51
12	Nuh Naci Yazgan	1	1	3	2	0	7	9,29
13	Altınbaş	0	2	3	2	0	7	9,07
14	Yeditepe	2	1	2	1	0	6	8,92
15	İstanbul Rumeli	1	0	4	2	0	7	8,88
16	Doğuş	1	1	2	2	0	6	8,04
17	İstanbul Nişantaşı	0	1	3	2	0	6	7,41
18	Kapadokya	1	0	2	3	0	6	7,38
19	İstanbul Arel	0	2	1	2	0	5	6,57
20	Ankara Bilim	0	1	2	1	0	4	5,16

Devlet ve vakıf üniversitesi ayrımı yapılmaksızın Türkiye’deki üniversitelerin KY/SBK Y bölümlerinin BAGİ sıralamalarına bakıldığında üç devlet üniversitesinin (İstanbul, Ankara ve Marmara) ilk üç sırayı aldıkları, son üç sırada ise Ankara Bilim (vakıf), Siirt (devlet) ve Trabzon (devlet) üniversitelerinin yer aldığı görülmüştür.

Tablo 3’de üniversite türüne (devlet veya vakıf) ve akademik unvanlara göre KY/SBK Y bölümlerinde görev yapan öğretim elemanı sayısı ve oranları verilmiştir. Buna göre incelenen bölümlerde 284 Profesör (%18,5), 317 Doçent (%20,6), 444 Doktor Öğretim Üyesi (%28,9), 467 Araştırma Görevlisi (%30,4) ve 25 Öğretim Görevlisi (%1,6) görev yapmaktadır. Bunların arasında

en büyük oran ve sayıyı Araştırma Görevlileri oluşturmaktadır. Yapılan araştırma sonucunda karşılaşılan önemli bir konu da Doçent ünvanını aldığı halde halen araştırma görevlisi kadrosunda bulunan 8 adet akedemisyenin var olduğudur. Muhtemelen norm kadro sorunu ya da kadro açılmaması gibi nedenle bu öğretim elermanlarının hak ettikleri kadrolara atanamış oldukları öngörülmektedir. Bu duruma Ankara, Çankırı Karatekin, İstanbul Bilgi, Kocaeli, Ondokuz Mayıs ve Trakya Üniversitelerinde rastlanmıştır. Ayrıca 71 adet Doçent ünvanlı öğretim üyesinin araştırmanın yapıldığı tarih itibarı ile Doktor Öğretim Üyesi kadrosunda buldukları anlaşılmaktadır. Ayrıca araştırma evreninde yer alan toplam 1537 öğretim elemanınının %89,5'u (1375) devlet üniversitesinde, %10,5'ı ise (162 adet) vakıf üniversitelerinde görev yapmaktadır.

Tablo 3. KY/SBK Y Bölümlerinde Ünvanlara Göre Öğretim Elemanı Sayıları

Ünvanlar	Devlet		Vakıf		Toplam	
	Adet	%	Adet	%	Adet	%
Profesör	258	19	25	15	283	18
Doçent	290	21	27	17	317	21
Doktor Öğretim Üyesi	381	28	63	39	444	29
Araştırma Görevlisi	423	31	44	27	467	30
Öğretim Görevlisi	22	2	3	2	25	2
Toplam	1375	100	162	100	1537	100

KY/SBK Y bölümlerin hangi fakülteler altında yer aldığına ilişkin veriler Tablo 4'de verilmiştir. Buna göre KY/SBK Y bölümleri İktisadi ve İdari Bilimler, Siyasal Bilgiler, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler, İnsan ve Toplum Bilimleri, İşletme ve Sosyal ve Beşeri Bilimler olmak üzere altı ayrı fakülte adı altında örgütlenmiş durumdadır. Toplam 1537 öğretim elemanınının 1112'si (%73) İktisadi ve İdari Bilimler fakültesi bünyesinde görev yapmaktadır. İktisadi ve İdari Bilimler fakülteleri KY/SBK Y bölümlerinin bulunduğu 117 fakültenin %76,07'sini (89 fakülte) teşkil etmektedir. Buna göre KY/SBK Y bölümleri bu fakültelerde yoğunlaşmış durumdadır. Bünyesinde KY/SBK Y bölümü barındıran 12 adet Siyasal Bilgiler Fakültesi olup bu fakültelerdeki öğretim elemanlarının oranı ise %18,22'dir. KY/SBK Y bölümlerinin her geçen gün Siyasal Bilgiler Fakültesi adı altında yer almaya başladıkları da gözlenmektedir. Tablo 4'de en ilginç ayrıntı ise İşletme Fakültesi altında KY/SBK Y bölümünün yer almış olmasıdır. Bu duruma Atılım ve Adnan Menderes Üniversitelerinde rastlanmıştır. Daha önce de belirtildiği gibi üç üniversitede (Aydın Adnan Menderes, Çanakkale On sekiz Mart ve Gaziantep) iki ayrı fakülte altında KY/SBK Y bölümünün var olması KY/SBK Y bölümlerinin 114 ayrı üniversite bünyesinde toplandığını göstermektedir. Mevcut uygulamada birbirine yakın fakülte adlarına yer verilmesi karışıklığa yol açmakta olup tüm KY/SBK Y bölümlerinin İktisadi ve İdari Bilimler ve Siyasal Bilgiler fakülteleri altında toplanması daha uygun görülmektedir.

Tablo 4. KY/SBK Y Bölümlerinin Yer Aldığı Fakülteler ve Öğretim Elemanı Sayıları

Fakülteler	Fakülte Sayısı	Oran (%)	Akademik Ünvanlar						
			Profesör	Doçent	Doktor Öğretim Üyesi	Öğretim Görevlisi	Ar. Görevlisi	Top.	%
İktisadi ve İdari Bilimler	89	76,07	192	238	327	14	351	1122	73,00
Siyasal Bilgiler	12	10,26	74	54	67	8	77	280	18,22
İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler	11	9,40	12	16	34	3	30	95	6,18
İnsan ve Toplum Bilimleri	2	1,71	2	3	7	0	6	18	1,17

İşletme	2	1,71	2	4	8	0	1	15	0,98
Sosyal ve Beşeri Bilimler	1	0,85	2	2	1	0	2	7	0,46
Toplam	117	100	284	317	444	25	467	1537	100

Tablo 5’de ise araştırma kapsamındaki bölümlerinin hangi adlar altında tanımlandığına ve bu bölümlerde görev yapan öğretim elemanlarının ve bölümlerin sayılarına ilişkin veriler yer almaktadır. Buna göre incelenen öğretim elemanlarından SBKY bölümünde görev yapanların oranı %82,76, Kamu Yönetimi bölümünde görev yapanların ise %16,79’dur. Bu oranlara paralel olarak 94 fakültede SBKY, 22 fakültede ise Kamu Yönetimi adı tercih edilmektedir. Sadece bir üniversitede (İstanbul Bilgi) Uluslararası İlişkiler bölümü altında SBKY programına yer verildiği için bu bölüm de araştırma kapsamına alınmıştır.

Tablo 5. Bölüm Adlarına Göre Öğretim Elemanı ve Fakülte Dağılımı

Bölümler	Öğretim Elemanı		Fakülte	
	Adet	Yüzde	Adet	Yüzde
Kamu Yönetimi	258	16,79	22	18,80
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	1272	82,76	94	80,34
Uluslararası İlişkiler	7	0,46	1	0,85
Toplam	1537	100,00	117	100

Tablo 6’da KY/SBKY bölümlerinin altında hangi anabilim dalı ya da programların bulunduğu ilişkin veriler yer almaktadır. Özellikle vakıf üniversitelerinde ana bilim dalı yerine program deyimi kullanıldığı için her iki terim birleştirilerek aynı sütunda verilmiştir. Ayrıca daha iyi anlaşılması açısından ana bilim dalları gruplandırmaya tabi tutulmuştur. Bu gruplandırmada çoğu İktisadi ve İdari Bilimler fakültelerinde bulunan ana bilim dalları isimlerinden yararlanılmıştır. Bu gruplandırmada farklı ana bilim dalını bir arada bulunduran (örneğin Siyaset ve Yönetim Bilimleri, Yerel Yönetimler ve Siyaset gibi) “karma” grup adı altında toplanmıştır. Böylece ana bilim dalı gruplandırmasının olabildiğince yalın olmasına çalışılmıştır. Tablo 6’daki veriler incelendiğinde ana bilim dalı gruplandırmasına göre incelenen öğretim elemanlarının %32 Siyaset Bilimi, %25,11’i Yönetim Bilimleri, %15,35’i ise karma alanlarda çalışmaktadır. Ana bilim dalı bazında da Siyaset ve Sosyal Bilimler %28,43 ile en çok çalışılan ana bilim dalı olduğu görülmektedir. Siyaset ve Sosyal Bilimleri %20,10 ile Yönetim Bilimleri, %14,25 ile SBKY ana bilim dalı takip etmektedir. Böylece KY/SBKY bölümlerinde siyaset bilimi ana bilim dalının egemen olduğu görülmektedir. Bazı üniversitelerin SBKY ve Kamu Yönetimi tanımlamalarını hem bölüm adı hem de ana bilim dalı adı olarak kullanmaları bu araştırmanın amacı açısından kavram karmaşasına yol açtığını belirtmek gerekmektedir. Bölüm ve ana bilim dalı adlandırılmasındaki bu karmaşa ilgili öğrencilerin yatay geçişlerinde, işe alınmalarında sorunlar ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu tabloda dikkat çeken bir başka durum da bir üniversitenin (İstanbul Üniversitesi) SBKY bölümü altında İktisat ve Maliye ana bilim dallarına yer vermiş olmasıdır. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde yer alan İktisat ve Maliye gibi bölümlerin İstanbul Üniversitesinde KY/SBKY bölümüne bağlı olarak ana bilim dalı düzeyinde kurulduğu görülmektedir.

Tablo 6. Öğretim Elemanlarını Ana Bilim Dalı/Program Adlarına Göre Dağılımı

Gruplar	Sayı	Oran	Ana Bilim Dalı/Program	Adet	Oran
Siyaset Bilimi	485	32	Karşılaştırmalı Siyaset	24	1,56
			Siyasal Hayat ve Kurumlar	1	0,07
			Siyaset Bilimi	20	1,30
			Siyaset ve Sosyal Bilimler	437	28,43
			Siyasi Tarih	3	0,20

Hukuk Bilimleri	187	12,17	Devletler Hukuku	3	0,20
			Hukuk Bilimleri	182	11,84
			İdare Hukuku	1	0,07
			Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku	1	0,07
Kentleşme ve Çevre Sorunları	215	13,99	Kent ve Çevre Bilimleri	2	0,13
			Kentleşme ve Çevre Sorunları	210	13,66
			Kentleşme Bilimleri	3	0,20
Yönetim Bilimleri	386	25,11	Yönetim Bilimleri	309	20,10
			Yerel Yönetimler	11	0,72
			Kamu Yönetimi	66	4,29
Kamu Politikası	15	0,98	Kamu Politikası	5	0,33
			Kamu Politikaları	10	0,65
Karma	236	15,35	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	219	14,25
			Siyaset ve Yönetim Bilimleri	6	0,39
			Yerel Yönetimler ve Siyaset	6	0,39
			Mahalli İdareler ve Şehircilik	4	0,26
			Kent, Çevre ve Yerel Yönetim	1	0,07
Diğer	11	0,72	İktisat	6	0,39
			Maliye	4	0,26
			Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları	1	0,07
Veri yok	2	0,13		2	0,13
Toplam	1537	100		1537	100,0

5. Sonuç ve Tartışma

Üniversiteler bir toplumun gelişmesi, kalkınması ve uluslararası alanda söz sahibi olabilmesi için en önemli kurumlarından biridir. Bunun için üniversitelerin öğretim kadrosunun güçlü olması, araştırma geliştirme bütçelerinin yeterli olması, uluslararası alanda tanınıyor olması gerekmektedir. Üniversitelerin Fen, Mühendislik ve Sağlık bilimleri ile ilgili fakülte ve bölümleri ulusal ve uluslararası fonlardan daha yüksek oranda pay alırken sosyal bilimler bu konuda yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle sosyal bilimlerle ilgili disiplinlerin desteklenmesi ve daha da güçlendirilmesi gerekmektedir. KY/SBKY bölümleri genellikle İktisadi ve İdari Bilimler ile Siyasal Bilgiler Fakülteleri altında yer almakta olup sosyal bilimler alanında öne çıkan bir disiplin olarak kabul edilmektedir. Özellikle genel ve yerel seçimlerin, referandumların, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yoğun olduğu dönemlerde siyaset bilimi alanında uzman akademisyenlerin görsel, işitsel ve sosyal medyada sıkça yer aldıkları görülmektedir. Bu nedenle Türkiye'deki üniversitelerde siyaset bilimcilerin görev yaptığı KY/SBKY bölümlerinin akademik potansiyelinin ortaya konulması önem arz etmektedir.

Bu araştırma ile Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinin farklı fakülteler bünyesinde bulunan KY/SBKY bölümleri, ana bilim dalları ve programları incelenmiştir. Araştırma kapsamına hem öğretim üyeleri hem de araştırma görevlileri ve öğretim görevlileri dahil edilmiştir. Öğretim elemanlarının bağlı oldukları fakülte, bölüm, ana bilim dallarının neler olduğu, sahip oldukları unvanlara göre sayıları hesaplanarak bu araştırmaya özgü geliştirilen Bölüm Akademik Güç İndeksi (BAGİ) hesaplanmıştır. Böylece Temmuz 2023 itibarı ile Türkiye'nin en güçlü KY/SBKY bölümleri ve bağlı oldukları üniversiteler sıranmış ve üniversiteler arasında karşılaştırma yapabilme imkânı sağlanmıştır.

Araştırma evrenine Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinin Kamu Yönetimi veya SBKY bölümünde kadrolu olarak görev yapan öğretim elemanları dahil edilmiştir. Bu özelliğe uyan toplam 1537 öğretim elemanı tespit edilmiş olup bunların %18'i profesör, %21'i doçent, %29'u doktor öğretim üyesi, %30'u araştırma görevlisi ve %2'si öğretim görevlisidir. Bu öğretim elemanları 96 devlet ve 20 vakıf üniversitesinde görev yapmaktadırlar. Bünyesindeki herhangi bir fakültesinde KY/SBKY bölümü bulunan üniversite sayısı toplamda 114 olmasına rağmen bu özelliğe sahip 117

fakültenin var oluşu üç üniversitede ayrı fakülte bünyesi altında KY/SBKY bölümlerinin bulunmasından kaynaklanmaktadır. Belirli bir bölümün farklı fakülteler altında örgütlenmesi pek benimsenen bir yol değildir. Bu bölümlerin açılmasının üniversite tarafından önerilmemesi ya da YÖK tarafından onay verilmemesi gerekmektedir

Araştırma evrenindeki öğretim elemanları toplam altı ayrı fakülte altında görev yapmaktadırlar. Bunlardan bir tanesi İşletme Fakültesi'dir. Sadece Atılım ve Adnan Menderes Üniversitelerinde böyle bir uygulamaya rastlanmıştır. Geleneksel olmayan bu durumun, mezunlarının iş hayatına atılmalarında ya da yüksek lisans ve doktora eğitimlerine devamında sorun teşkil edebileceği düşünülmektedir.

Araştırma kapsamına sadece KY/SBKY bölümü alınmış olmakla birlikte ana bilim dalı adı ya da program adı olarak KY/SBKY terimini kullanan akademik birimler araştırmaya dâhil edilmiştir. Buna göre incelenen öğretim elemanlarından 1272'si SBKY, 258'i Kamu Yönetimi, 7'si ise Uluslararası İlişkiler bölümünde görev almaktadır. Bu bölümler 117 fakülteden 94'ünde SBKY, 22'sinde Kamu Yönetimi, sadece birinde ise Uluslararası ilişkiler olarak adlandırılmıştır. Bölüm bazındaki sınıflandırmada sadece İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde Uluslararası İlişkiler Bölümü altında KY/SBKY ana bilim dalına yer verilmiş olması nedeni ile 7 öğretim elemanı bu araştırma kapsamında yer almıştır. Standart dışı böyle bir adlandırmanın mezuniyet sonrasında öğrenciler için sorun oluşturabileceği düşünülmektedir.

Ana bilim dalları bu araştırmaya özgü olarak 7 ayrı grupta toplanmıştır. Bu gruplandırmaya göre toplam 1537 öğretim elemanının 485'i siyaset bilimi, 386'sı yönetim bilimlerinde görev almaktadır. Ana bilim dalları bazında da 437 öğretim elemanı Siyaset ve Sosyal Bilimler, 309 öğretim elemanı da yönetim bilimleri alanında çalışmaktadır. Her iki sonuç da KY/SBKY bölümlerinde en güçlü ana bilim dallarının Siyaset ve Sosyal Bilimler ile Yönetim Bilimleri olduğu görülmektedir. Bu sınıflandırmaya göre en az sayıda öğretim elemanının istihdam edildiği ana bilim dalları ise Siyasal Hayat ve Kurumlar, İdare Hukuku, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku, Kent, Çevre ve Yerel Yönetim Politikaları ve Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları (1'er öğretim elemanı) olmuştur. Bunun temel nedeni olarak bu ana bilim dallarının yeni kurulmuş olması ile açıklanabilir.

İncelen üniversitelerin BAGİ sıralaması sonuçlarına göre Temmuz 2023 itibarı ile Türkiye'de KY/SBKY bölümü bulunan üniversiteler içinde 64,76 puanla İstanbul Üniversitesinin, BAGİ açısından en güçlü üniversite olduğu anlaşılmaktadır. İstanbul Üniversitesini 57,26 indeks puanı ile Ankara ve 53,59 puanla Marmara Üniversitesi takip etmektedir. Devlet üniversiteleri içinde son üç sırada Yozgat Bozok, Siirt ve Trabzon üniversiteleri, vakıf üniversiteleri içinde ise Kapadokya, İstanbul Arel ve Ankara Bilim üniversiteleri yer almıştır.

Bu çalışma sonunda KY/SBKY bölümlerinin geliştirilmesi için aşağıdaki önlemlerin alınması tavsiye edilebilir.

-Siyaset biliminin her geçen gün önem kazanması kamu yönetimi bölümlerinin adlarının SBKY şeklinde değiştirilmesi nedeniyle SBKY'nin tamamen birbirinden ayrılarak iki ayrı bölüm olarak örgütlenmeleri gerekmektedir. Bu durumda doğal olarak siyaset biliminde Karşılaştırmalı Siyaset, Siyasal Hayat ve Kurumlar, Siyaset Bilimi, Siyaset ve Sosyal Bilimler ve Siyasi Tarih gibi ana bilim dalları yer almalıdır. Kamu yönetimi bölümü altında ise Kamu Politikası, Yönetim Bilimleri, Yerel Yönetimler gibi ana bilim dallarına yer verilmelidir. Çünkü Türkiye'nin bu alandaki öncü Fakültelerinden olan Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde bu başlıklar altında ana bilim dalı ya da bilim dalları bulunmaktadır.

-Hukuk bilimleri ana bilim dalı ise ayrı bir bölüm olarak örgütlenmeli ve Devletler Hukuku, İdare Hukuku, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku vb. gibi ana bilim dallarına yer vermelidir. Çünkü Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji, Aksaray, Ankara, Bandırma Onyediy Eylül, Kahramanmaraş Sütçü İmam ve Bartın üniversiteleri bu tür bir örgütlenmeyi uygulamaya geçirmiş durumdadırlar.

-Amerikan ve Avrupa üniversitelerinde Kamu Yönetimi bölümü altında pek karşılığı olmayan ve özellikle SBKY bölümü ile doğrudan ilişkilendirilmeyen Kentleşme ve Çevre Sorunları ana bilim dalı ayrı bir bölüm olarak örgütlenmelidir.

-İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler, Sosyal ve Beşeri Bilimler, İnsan ve Toplum Bilimleri gibi birbirine benzer farklı fakülte adları yerine İktisadi ve İdari Bilimler gibi yerleşmiş ve tanınan fakülte adları kullanılmalıdır.

-Doçentlik unvanını aldığı halde norm kadro sorunu, kadro yetersizlik sorunu gibi nedenlerde halen araştırma görevlisi kadrosunda bulunanların hak ettikleri kadroya atanabilmelerinin önünü açacak tedbirler alınmalıdır.

-Bundan sonra yapılacak KY/SBKY bölümlerinin akademik güç indeksi araştırmalarında öğretim elemanı sayısı yanında, öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı, öğretim elemanlarının yayın sayıları, atıf endeksleri, yürüttükleri tez sayıları, proje sayıları gibi parametreler de kullanılmalıdır. Bu çalışmalar her yıl tekrarlanmalı ve böylece KY/SBKY bölümlerinin güç endeksleri daha kapsamlı ve etkili sonuçlar elde edilmelidir.

Kaynakça

- Aykaç, B., Durgun, Ş. ve Yayman, H. (2021). *Türkiye’de Kamu Yönetimi*. Nobel Yayınevi, Ankara.
- Eryılmaz, B. (2014). *Kamu Yönetimi Düşünceler-Yapılar-Fonksiyonlar-Politikalar*. Umuttepe Yayınları, Kocaeli.
- Kurban, S. (2016). Tanzimat Sonrası Dönemden Günümüze Üst Düzey Yönetici Eğitimi. *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 71-81.
- Mihçioğlu, C. (1988). *Türkiye’de Çağdaş Kamu Yönetimi Öğretiminin Başlangıç Yılları*. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları No:568.
- Ömürgönülşen, U. (2004). Türkiye’de Lisans Düzeyinde Kamu Yönetimi Öğretiminin Kurumsal Gelişimi ve Sorunları. M. K. Öktem ve U. Ömürgönülşen (Ed.), *Kamu Yönetimi: Gelişimi ve Güncel Sorunları* içinde (ss. 27-83). Ankara: İmaj Yayınevi.
- Özkaral, M. (2016). Örgütler Arası Eşbiçimlilik ve Çeşitlilik: Türkiye’de Kamu Yönetimi Bölümleri Üzerine Bir İnceleme. [Yayınlanmamış doktora tezi], Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Polatoğlu, A. (2001). *Kamu Yönetimi: Genel İlkeler ve Türkiye Uygulaması*. ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayınları, Ankara
- Raffel, J. A. (2007). Why Has Public Administration Ignored Public Education, And Does It Matter?. *Public Administration Review*, <https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2006.00703.x>.
- United Nations Development Programme (2023a), *Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı*. Erişim adresi: <https://hdr.undp.org/data-center/human-development-index#/indicies/HDI>
- United Nations Development Programme (2023b), *Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı*. Erişim adresi: <https://hdr.undp.org/content/2023-global-multidimensional-poverty-index-mpi#/indicies/MPI>
- United Nations Development Programme (2023c), *Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı*. Erişim adresi: <https://hdr.undp.org/content/2023-gender-social-norms-index-gsni#/indicies/GSNI>
- Yaman, K. (2021), Kentleşme ve Çevre Sorunları Disiplininin Bibliyometrik Analizi. *Idea Studies Journal*, 7(33), 675-684.
- Yıldırım, A. (2023). Türkiye’de Kamu Yönetimi Eğitimi Üzerine Bir Çözümleme. *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 1-10.